

vers

Fekete Vince

VILÁGÍT...

Valahogy ki tudja hogy a szomszéd nagylánnyal
maradnak
kettesben a lányék hátsó udvarán nincs senki a
környéken
se szülő se testvér se rokon csak ők ketten a nagylány és
ő
ragyogóan süt a nap csiripelnek a madarak csobog a
patak
a világ rendben működik amikor hirtelen megszakad az
addig
együtt játszott játék mint amikor megáll a kés a
levegőben
vagy a szikrázóan fényes napsütésből egyszeriben
fenyegető
sötétkék vagy súlyos vihar előtti csend lesz nincs játék
tovább
nincsenek autók bicikli semmi nincs sejtelmes tűz lobog
a lány
szemében játsszuk azt hogy elbújunk együtt a csűrben a
szénában
nincs kedve menne is meg nem is érdekli is a dolog meg
nem is
kíváncsi is a lányra de fél is tőle mert mi lesz akkor ha...
nem lesz
semmi te kis butus mi lenne sottogja fogai között a lány
bemegyünk
és kész s ott mit csinálunk játszunk te kis butus mit
csinálnánk nem
azt mondja s már iramodna is odébb de a lány elkapja a
grabancát
s már tuszkolja is hátra a csűr felé jól van hát legyen
nemigen
van kedve de azért kíváncsibb annál hogy ne
engedelmeskedjék
ha már amúgy sem tud nem engedelmeskedni hát csak
hagyja hogy
tuszkolja terelje befelé finom szénaszag van a csűrben
szűrt fény
a deszkák résein egy-egy pászma napfény csap be a
csűr földjére

megyünk az odorba mondja a lány s már tereli is fel
maga előtt
a létrán jó puha ott a széna már a létra legfelső fokán
állnak amikor
ismét meggondolja magát s azt mondja nem hogyhogy
nem kérdezi
a lány eddig eljöttünk s akkor most nem szomjas vagyok
inni szeretnék
s pisilni is kellene nyögi majd iszol azután és pisilsz is
később gyere
mutatok neked valamit s már löki is le a szénába de ő
megkapaszkodik
a lányba együtt huppannak bele a halomba
hempergőznek prüszkölnek
hogy hogy nem valahogy a lány kerül felül lovagló
ülésben ott marad
rajta meg se tud mozdulni azt érzi hogy már lélegezni
sem tud hogy nem
kap levegőt hogy csupa szénatörek a háta a haja s hogy
mindene ég
a fájdalomtól meg a szégyentől így pihegnek ott darabig
a lány szólal
meg előbb mély levegőt vesz mutatok neked valamit mit
nyöszörgi de
már tudja mert pattannak a blúzocskán a gombok s ott
remegnek előtte
az apró mellek emelkednek süllyednek a zihálástól de
most te is mutatsz
valamit tolja magát hátra s mire észbe kapna már
gombolja is a nadrágját
húzza tépi cibálja nem nem nem gurgulázik a torkából
próbál hánykolódni
kibújni de a lány kezei leszorítják arcához közel hajol
forrón szuszogja az
arcába a képébe ha megmutatod amikor lementünk
innen olyan rágógumit
kapsz amelyiknek soha nem megy el az íze mindig édes
lesz nem kell
nem kell hánykolódik de nincs megállás a lány kezei már
ott húzogatják
babrálgatják te kicsi csillag hörögi most te is nyúlj oda
tegyük oda és már
fújja a forró leheletét a nyakába jobbról-balról befalja a
fülcimpáját a fogai
közé rágogatja húzogatja szopogatja mint a cukorhalat s

nyöszörög és
vonaglik és hánykolódik most te is te te kicsi boci add a
kezed s már viszi
is oda le valahova gyűri a szoknyáját viszi a kezét alája
finom gyér selymes
bundához ér a kéz visszakapná de nem lehet mozgasd
az ujjad tüzeli
mozgasd ne ott hanem fennebb s a lucskos vágatból
fennebb irányítja egy
pici kidudorodó keménységre s masszírozni húzogatni
kezdi a kezével közben
sóhajtozik gyöngyözik és ő azt érzi hogy már nincs ereje
érzi hogy kiment
a kezéből az erő mozgatni se tudja már nem hajlanak az
ujjai de a lány egyre
eszeveszettebben dörzsöli magát az ő kezével az ujjaival
nagyokat rázkódik
vonaglik hörög visít levegőért kapkod majd mint amikor a
letaglózott állat
az utolsókat rúgja egész testében áramütésszerűen
rengeni remegni kezd
megfeszül mint a húr majd ellágyul s utolsó leheletével
menj innen mondja
menj innen te balfasz ledobja magát róla
tovahemperedik és úgy marad ott
kiterítve talán valami baja van villan át az agyán talán
hívni kellene valakit
kiáltani szeretne de kiáltás helyett valami elhaló
nyöszörgés jön csak ki a
torkán fogd be a szájad te fatöknő hallja a lány hangját
nincs ennek semmi
baja kap észbe és menekülésre fogja a dolgot le a létrán
ki a csűrből ki a
félhomályból az isteni napfényre érzi hogy futni kellene
szaladni egyenesen
bele a kerteken túl csordogáló patakba belemerülni s
lemosni minden szennyet
ami ráragadt és nem tudja akkor még hogy nemigen lesz
már erre lehetőség
mert valaminek vége szakadt valami végképp
befejeződött és elkezdődött
valami más valami egészen más...

kritika

KÜLÖN IDŐ ÉS ÉLŐHÚS

**Bentről, a védett vidék ha-
tárain belülről másként
hallatszik Fekete Vince
költészetének vak vissz-
hangja. Szárnyvonal – ez
az egyszerű, de a minden-
napokban ritkán használt
szó egyféleképpen műkö-
dik verscímként és más-
képp kötetcímként. Utóbbi
értelmezése több lehetősé-
get rejt magában, mint a fo-
galom eredeti jelentése. A
rendszerezett, történet szá-
lakkal egymásba kapcsoló-
dó versek egy szerelem kró-
nikáját bontják ki.**

A *Vak visszhang/Vargaváros* ciklusából már ismert tizenhat vers teljesen megújult, átértelmeződött. A táj, a tér a prousti elveszett időben emlékek helyszínévé válik, az ingóláp (Mohos-tőzegláp), a Büdös-barlang, a Bálványosvár, a székely kisváros száz évvel korábbi arcát idéző étterem, a garniszálló, de még az üres templom is. A feketei idealizmusban a személyes tér-táj, a gazdag természeti ké-

pek, helyszínek, a kizökkent idő pedig a szerelemé, „amikor még mindent sikerült csodálatosnak találnunk” (Szárnnyvonal).

A cím jelentése magába foglalja a felemelkedés eszközét, a szárnyat és a látóhatárt, vagyis azt a vonalat, ahol a földi és égi világ összeérni látszik.

Magasból indít a költő is, többek között *A fenti szféra* című vers erősíti értelmezésemet. Hol lehetne *Istenszéke*, ha nem a legmagasabb csúcsok között, még akkor is, ha csak 1380 méter? Szárnyvonalból készül a *légifelvétel*, és így a *Falon* túlra látunk, a mozdulatlan fekete fal mögé is, a védett vidékre.

Az alkotó megmutatja a *hegyet*, körbevezet a lápon, sétál velünk, mesélve tanít, akár az öreg természetjárók. Egyszer csak azon kapjuk magunk, hogy egy idill közepébe csöppentünk, az ölelkezve barangoló, csónakázó, viháncoló szerelmes pár díszletébe. A baljós jelek ugyan érzékelhetők, de én, a naiv romantikus, hiszek a szerelem mindenek fölöttiségében, nem

zavar, hogy ebben az eksztázisszerű mámorban valójában „a nagy semmi fölött lebegnek”, a sötétlő tó közepén, világvégi hangulatban.

A díszletcsere fontos, már-már olyan, mint a paradicsombeli kiűzetés, főként, hogy Fekete meg-

írja a Dsida Jenő *Tíz parancsolatából* kimaradt parancsokat is. *Ádám és Éva, Philemon és Baucis*, vagy *Vronszkij és Anna Karenina* idegen város utcáin találkozgat, sétálgat, keres menedéket szerelmüknek, és ilyenkor „némán áll az idő, s egy kurtóra sokkalta nagyobb, mint a hiány, mi belőle kinő” (*Kizökkent idő*). Ezeket a lopott órákat, a mindent felperzselő, felégető és felfrissítő találkozásokat gyűjti egybe a költő, és mutatja parázsüvegen keresztül, majd távolítja el. És *egyre képtelenebb jövőjünkbe kémlel*” (*Philemon és Baucis*), „egy másik életükbe”, ahol nincs megint-elválás és ellenkező irány.

Tény, hogy akárcsak a valóságban, a visszaút kiábrándító, a sok várakozás, megint-elválás és az ellenkező irány az árulás felé vezet, a „*furcsa idegenségbe*”, ami nem jó és nem rossz, „*mert mindehhez mintha többé nem is volna semmi közünk*” (*Áradás*).

Ekkor nyomja be a *Ctrl, Alt, Shift, Delete* gombokat, az úgynevezett hideg indítás következik, „*Hogy*

Dimény H. Árpád

ennyi, s ami volt, az mint egy kiemelt nagybetű, eltűnik, kitörlődik.” A díszletrombolás törvényszerű (*A teremtés visszavonása*), marad a „*béna és sötét, tejfehér és néma és szürke minden*”.

A szerelem shakespeare-i szenvedésbe csap át, a szerepek újraosztva: elárult, becsapott, lemeszárolt szenvedő fél és a femme fatale. Ilyen filmet láttunk már, de érezzük, hogy ez nem film, ez az élet a „*külön idővel, az együtt töltött idő végén*”, és hogy nem színészek vagyunk, hősszerelmek, hanem „*élőhús, többször háromszázhatvanöt napnyi sugaras (kizökkent) idő*” (*Áldozathozatal*).

Fekete Vince lírájának klaszszicizálódásához nem fér kétség, ezt bizonyítja a kötet formai gazdagsága is, de számomra mégsem ezért fontos, hanem azért, mert Oravecz Imre 1972. *szeptember* című könyve óta a *Szárnnyvonal* a legtöbbet nyújtó szerelmes verseskötet.

Fekete Vince: Szárnyvonal. Magvető Kiadó, Budapest, 2018